ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 30ής Μαρτίου 1984

σχετικά με διαδικασία κατ' εφαρμογή του άρθρου 85 της συνθήκης ΕΟΚ (IV/30.804 — Nuovo CEGAM)

(Το κείμενο στην ιταλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(84/191/ΕΟΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας,

τον κανονισμό αριθ. 17 του Συμβουλίου της 6ης Φεβρουαρίου 1962: πρώτος κανονισμός εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της συνθήκης (1), που τροποποιήθηκε τελευταία από την πράξη προσχώρησης της Ελλάδας, και ιδίως τα άρθρα 4, 6 και 8,

την κοινοποίηση που υπέβαλε στις 22 Ιουνίου 1983 το consortium Nuovo consorzio centrale guasti alle macchine (Nuovo CEGAM), που έχει την έδρα του στο Μιλάνο, Ιταλία, σύμφωνα με το άρθρο 4 του κανονισμού αριθ. 17, προκειμένου να επιτύχει την εξαίρεση των συστατικών πράξεων του consortium από την εφαρμογή της παραγράφου 1 του άρθρου 85, δυνάμει της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου,

την περίληψη της κοινοποίησης που δημοσιεύθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 του κανονισμού αριθ. 17, στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* (2),

Μετά από διαβούλευση με τη Συμβουλευτική Επιτροπή Συμπράξεων και Δεσποζουσών Θέσεων,

Εκτιμώντας ότι:

I. ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

Α. Η διαδικασία

(1) Στα πλαίσια αυτεπάγγελτης διαδικασίας στον τομέα των ασφαλίσεων, η Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 85 της συνθήκης ΕΟΚ, απέστειλε στις 16 Φεβρουαρίου 1983 ανακοίνωση των αιτιάσεων στο consortium Nuovo CEGAM (Nuovo consorzio centrale guasti alle macchine), πληροφορώντας τους εκπροσώπους του consortium ότι είχε λόγους να πιστεύει ότι είναι δυνατόν να υφίστανται οι προϋποθέσεις για την έκδοση απόφασης σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 17. Στην ανακοίνωση αυτή η Επιτροπή επισημαίνει ότι η σύσταση και η λειτουργία του consortium έχουν σαν αντικείμενο και σαν αποτέλεσμα τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού στο εσωτερικό της κοινής αγοράς στον τομέα των ασφαλίσεων, στον αποίο αναπτύσσει τη δραστηριότητά του το consortium. Η ανακοίνωση των αιτιάσεων προσδιορίζει ιδιαιτέρως ότι το ανταγωνιστικό περιεχόμενο της συμφωνίας αναπτύσσεται σε τριπλό επίπεδο, δηλαδή:

Στο επίπεδο της άμεσης ασφάλισης: με τη σύναψη της συμφωνίας, ένας σημαντικός αριθμός ασφαλιστικών εταιρειών που χωρίς τη συνομολόγηση του consortium, θα βρίσκονταν σε ανταγωνιστική θέση, έθεσαν στην ουσία τέρμα σε κάθε ανταγωνισμό ανάμεσά τους όσον αφορά τον προσδιορισμό των τιμών ασφαλίστρων και των όρων των συμβολαίων, περιορίζοντας έτσι τη δυνατότητα των ασφαλισμένων να βρίσκουν ποικιλία στην προσφορά υπηρεσιών του εν λόγω ασφαλιστικού τομέα.

Στο επίπεδο της συνασφάλισης: ενώ, αν δεν υπήρχε συμφωνία, οι άμεσοι ασφαλιστές θα ήσαν ελεύθεροι να επιλέξουν το δικό τους συνασφαλιστή, τέτοια ελευθερία δεν υφίσταται στη συμφωνία, όπου υπάρχει η υποχρέωση κάθε μέλους του consortium να επιλέγει σαν συνασφαλιστή μόνο εταιρεία που συμμετέχει στο consortium.

Στο επίπεδο της αντασφάλισης: Το αντιανταγωνιστικό περιεχόμενο της συμφωνίας είναι διπλό: από τη μία πλευρά περιορίζεται η ελευθερία των ασφαλιστών στην επιλογή των αντασφαλιστών· από την άλλη πλευρά περιορίζεται η ελευθερία των αντασφαλιστών όσον αφορά τον προσδιορισμό των τιμών (ασφαλίστρων) και των όρων του συμβολαίου που εφαρμόζονται τόσο για τις ενταγμένες στη λειτουργία του consortium αντασφαλίσεις, όσο και γιά τις αντασφαλίσεις στην ιταλική αγορά, που οι αντασφαλιστές μέλη του consortium θα επιθυμούσαν να συνάψουν με ασφαλιστές μη μέλη του consortium.

Η συμφωνία ενδέχεται επίσης να παραβλάψει το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών, εφόσον η ρύθμιση που αποτελεί αντικείμενο της συμφωνίας:

— εφαρμόζεται για κινδύνους τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό του ιταλικού εδάφους,

(1) ΕΕ αριθ. 13 της 21. 2. 1962, σ. 204/62.
(2) ΕΕ αριθ. C 281 της 18. 10. 1983, σ. 3.

— έχει επιπτώσεις, στον τομέα της συνασφάλισης, σε ασφαλιστικές επιχειρήσεις που βρίσκονται εκτός ιταλικού εδάφους,

— έχει επιπτώσεις, στον τομέα της αντασφάλισης, σε αντασφαλιστικές επιχειρήσεις που βρίσκονται εκτός ιταλικού εδάφους, απαγορεύοντας την επιλογή αντασφαλιστών εκτός των συμβαλλομένων και επιβάλλοντας συμβατικούς περιορισμούς στη λειτουργία της αγοράς.

Η Επιτροπή καταλήγει με τη δήλωση ότι είχε την πρόθεση να διαπιστώσει, στην παρούσα περίπτωση, παραβίαση του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ και να επιβάλει στο consortium Nuovo CEGAM και στις συμμετέχουσες στην παραβίαση επιχειρήσεις να θέσουν τέρμα στις παραβιάσεις, διατηρώντας το δικαίωμα να επιβάλλει πρόστιμα.

(2) Ύστερα από ανακοίνωση των αιτιάσεων, το Nuovo CEGAM πληροφόρησε την Επιτροπή, στις 11 Απριλίου 1983, ότι παρόλο που πιστεύει ότι η δραστηριότητα του consortium δεν παραβιάζει την απαγόρευση του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ, το consortium είναι έτοιμο να επιφέρει τροποποιήσεις στις συστατικές πράξεις του, για να ληφθούν υπόψη οι παρατηρήσεις της Επιτροπής.

(3) Στις 22 Ιουνίου 1983 το Nuovo CEGAM κοινοποίησε τις συστατικές πράξεις του consortium, δηλαδή:

— το καταστατικό (statuto),

— τη σύμβαση (convenzione),

— τη συμφωνία περί ποσοστών και καθ' υπέρβαση ποσοστών (trattato quota ed eccedente), προκειμένου να επιτύχει αρνητική πιστοποίηση ή, επικουρικά, εξαίρεση σύμφωνα με το άρθρο 85 παράγραφος 3.

Β. **Η αγορά**

(4) Ο τομέας των ασφαλίσεων των βιομηχανικών κινδύνων γνώρισε, στην Ιταλία, διαφοροποιημένη ανάπτυξη όσον αφορά από τη μία πλευρά τον κλάδο πυρκαϊές και από την άλλη τον κλάδο των λεγόμενων τεχνικών κινδύνων, ειδικότερα ζημίες στις μηχανές, έμμεσες ζημίες που προκύπτουν από ζημίες στις μηχανές και κινδύνους στο εργοστάσιο.

Πράγματι, ενώ στον κλάδο των πυρκαϊών υπάρχει σταθερή ασφαλιστική παράδοση, στην οποία αντιστοιχεί σοβαρή ζήτηση κάλυψης εκ μέρους των βιομηχανικών επιχειρήσεων, στον κλάδο των τεχνικών κινδύνων το τιμολόγιο των ασφαλιστικών επιχειρήσεων που λειτουργούν στην αγορά είναι σχετικά χαμηλό και σε κάθε περίπτωση, πολύ χαμηλότερο από εκείνο των άλλων κρατών μελών.

(5) Οι αιτίες αυτής της διαφοροποιημένης ανάπτυξης, όπως άλλωστε το διαπίστωσαν και οι ίδιες οι επιχειρήσεις που υπέβαλαν την κοινοποίηση, μπορούν να διακρίνονται από τη μία πλευρά σε αδυναμία της βιομηχανικής δομής, και ιδιαίτερα στη σχετική σπανιότητα επενδύσεων υψηλού τεχνολογικού περιεχομένου, και από την άλλη σε ανεπαρκή ασφαλιστική παράδοση στον τομέα αυτό. Συνέπεια αυτής της έλλειψης είναι η αδυναμία σε επίπεδο τεχνικής βοήθειας εκ μέρους των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, ιδίως όσον αφορά τη δραστηριότητά τους για την πρόβλεψη των ατυχημάτων.

Εξάλλου, ο τομέας των βιομηχανικών ασφαλίσεων των τεχνικών κινδύνων χαρακτηρίζεται, στην Κοινότητα, από το γεγονός ότι συντίθεται από διάφορες επιμέρους αγορές, που αντιστοιχούν ουσιαστικά με τα εδάφη των κρατών μελών.

Παρ' όλες τις προσπάθειες ενοποίησης που καταβλήθησαν σε κοινοτικό πλαίσιο για την ενοποίηση σε διάφορα επίπεδα, αυτή η κατάσταση δεν επηρεάσθηκε σημαντικά ούτε από την κατάργηση των περιορισμών στην ελευθερία του συμβάλλεσθαι στο τομέα αμέσων ασφαλίσεων άλλων από τις ασφαλίσεις ζωής, όπως προβλέπεται στην οδηγία 73/240/ΕΟΚ του Συμβουλίου [1], ούτε από τις αποφάσεις του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στον τομέα της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, ιδιαίτερα στην υπόθεση 33/74 [2].

Από τα στοιχεία που περιέχονται στον ιταλικό κατάλογο των ασφαλιστικών επιχειρήσεων (έτος 1982), που εκδίδεται από την Associazione Nazionale fra le imprese assicuratrici (ANIA), προκύπτει ότι εξήντα επιχειρήσεις απασχολούνται στην Ιταλία στον κλάδο των βιομηχανικών ασφαλίσεων τεχνικών κινδύνων και αντιπροσωπεύονται περίπου δέκα επιχειρήσεις που έχουν έδρα εκτός ιταλικού εδάφους.

Στην πραγματικότητα, οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις με κάποια σημαντική λειτουργία στην αγορά ανέρχονται σε τριάντα περίπου.

Το σύνολο των εισπραχθέντων ασφαλίστρων στην Ιταλία γιά τις διάφορες ασφαλιστικές εταιρείες του κλάδου των τεχνικών κινδύνων κυμάνθηκε στην περίοδο 1978-1980 μεταξύ 17 και 20 δισεκατομμυρίων λιρών Ιταλίας, γιά να φτάσει το 1981 στα 23,5 δισεκατομμύρια λίρες Ιταλίας περίπου.

---

[1] ΕΕ αριθ. L 228 της 16. 8. 1973, σ. 2.

[2] ΔΕΚ, της 3ης Δεκεμβρίου 1974, υπόθ. 33/74 (J.H.M. van Binsbergen/Bedrijfsvereniging voor de Metaalnijverheid), Συλλ. 1974, σ. 1299.

Γ. **Οι επιχειρήσεις**

(6) Δεδομένης της κατάστασης που περιγράφεται στο σημείο Β, και με την πεποίθηση ότι η αγορά των ασφαλίσεων των σχετικών με τις ζημίες των μηχανών και τους κινδύνους στο εργοστάσιο θα ήταν προσιτή μόνο στις ασφαλιστικές επιχειρήσεις που διαθέτουν υπηρεσίες υψηλής εξειδίκευσης, μερικές ιταλικές και ξένες εταιρείες συνέστησαν consortium, του οποίου έργα είναι η διάδοση των ασφαλίσεων στους προαναφερόμενους κλάδους.

Ήδη πριν την 1η Ιανουαρίου 1972 υπήρχε consortium μεταξύ ασφαλιστικών εταιρειών με την επωνυμία Consorzio centrale guasti macchine, το οποίο είχε συσταθεί το 1956. Την 1η Ιανουαρίου 1972 συστήθηκε το Nuovo consorzio centrale guasti macchine, που ανανεώθηκε στις αρχές του 1979 και παρατάθηκε εν συνεχεία το 1982.

Ύστερα από την παρέμβαση της Επιτροπής που αναφέρεται στο σημείο Α, οι συστατικές πράξεις του consortium τροποποιήθηκαν και η διάρκεια της ισχύος του παρατάθηκε μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2000.

Στην έκδοση 1983 του καταστατικού και της συμφωνίας περί ποσοστών και καθ' υπέρβαση ποσοστών, εμφανίζονται σαν εταιρείες μέλη του consortium και σαν αντασφαλιστικές εταιρείες, οι επιχειρήσεις που αναφέρονται αντίστοιχα στα παραρτήματα I και II της παρούσας απόφασης.

Στην ιταλική αγορά, το ποσοστό που κατέχουν οι επιχειρήσεις μέλη του consortium γιά τις εργασίες που υπεισέρχονται στη σφαίρα των δραστηριοτήτων του Nuovo CEGAM, ανέρχεται σε 26 % περίπου. Για την περίοδο 1978-1981, τα εισπραχθέντα από τις εταιρείες μέλη ασφάλιστρα για κινδύνους εντός ή εκτός του ιταλικού εδάφους, τόσο στα κράτη μέλη, όσο και σε τρίτες χώρες, κυμαίνονται μεταξύ 3 900 000 000 λιρών Ιταλίας για το 1978 και 5 500 000 000 λιρών Ιταλίας για το 1981.

Δεδομένου ότι η κατάσταση των ατυχημάτων στον εν λόγω ασφαλιστικό τομέα μπορεί να ποικίλλει κατά τρόπο αισθητό από τον ένα χρόνο στον άλλο, καθώς και του σχετικά μικρού αριθμού των ασφαλισμένων κινδύνων, όσο και αν η ιδιαίτερη σοβαρότητα των ατυχημάτων μπορεί να επιβαρύνει σημαντικά τα αποτελέσματα του οικονομικού έτους από τον ένα χρόνο στον άλλο, γιά την περίοδο 1978-1981 εμφανίζεται κάποια σταθερότητα στους αριθμούς σχετικά με τους εκτιθέμενους κινδύνους, εκκαθαρισμένους ή μη, των εταιρειών μελών. Η σχέση μεταξύ ασφαλίστρων και κινδύνων στον τομέα του consortium σημειώνει προοδευτική βελτίωση και, απο 1,18 το 1978, ανήλθε σε 2,04 το 1981.

Δ. **Οι συμφωνίες**

(7) Το Nuovo CEGAM κοινοποίησε στην Επιτροπή τις συστατικές πράξεις του consortium, δηλαδή:

— το καταστατικό,

— τη σύμβαση,

— τη συμφωνία περί ποσοστών και καθ' υπέρβαση ποσοστών, που αποτελεί ουσιώδες στοιχείο για τη λειτουργία του consortium, επειδή ρυθμίζει τις σχέσεις μεταξύ αμέσων ασφαλιστών, μελών του consortium και αντασφαλιστών. Το ουσιώδες περιεχόμενο αυτών των πράξεων συνοψίζεται ως ακολούθως:

Το καταστατικό

(8) Το consortium, με την επωνυμία «Nuovo CEGAM», έχει έδρα το Μιλάνο και στοχεύει στην επιδίωξη των ακόλουθων στόχων που αναφέρονται ειδικά στο προοίμιο του καταστατικού:

«α) ενέργειες για τη διάδοση και την προώθηση των ασφαλίστρων που καλύπτουν ζημίες των μηχανών, έμμεσες ζημίες που απορρέουν από ζημίες των μηχανών, κινδύνους κατά τη συναρμολόγηση και ατυχήματα στο εργοστάσιο·

β) ενημέρωση και επεξεργασία των τεχνικών ή διοικητικών δεδομένων για να βελτιωθεί η λειτουργία του κλάδου·

γ) τεχνική βοήθεια στα μέλη, όταν αυτή απαιτείται, τόσο στο στάδιο της ανάληψής του κινδύνου όσο και στο στάδιο της εκκαθάρισης των ζημιών».

Τα όργανα του consortium είναι:

α) ο πρόεδρος,

β) η συνέλευση,

γ) το ελεγκτικό συμβούλιο.

Σύμφωνα με το άρθρο 9, η συνέλευση είναι, μεταξύ άλλων, αρμόδια να εγκρίνει τα τεχνικά σχέδια που προετοιμάζονται από την αρμόδια επιτροπή μελετών και προορίζονται να προταθούν στις εταιρείες μέλη με σκοπό την ανάληψη των κινδύνων. Η εκτίμηση των κινδύνων εκφράζεται σε καθαρά ασφάλιστρα.

Η συνέλευση συνιστά, εξάλλου, μια τεχνική επιτροπή για την εξέταση των μεμονωμένων περιπτώσεων.

Ο γραμματέας του consortium, που υποδεικνύεται από τη συνέλευση, έχει μεταξύ των άλλων καθηκόντων του και το «συντονισμό» των εργασιών της επιτροπής μελετών και της τεχνικής επιτροπής.

Δυνάμει του άρθρου 19, τα μέλη που παραβαίνουν τις υποχρεώσεις τους έναντι του consortium είναι δυνατόν να αποκλείονται από αυτό με απόφαση της συνέλευσης.

Η σύμβαση

(9) Οι εταιρείες μέλη του consortium συνομολόγησαν σύμβαση που αναφέρεται στο καταστατικό και το συμπληρώνει.

Μεταξύ των διατάξεων της συμβάσεως έχουν ιδιαίτερη σημασία τα εξής:

α) Προοίμιο: Η δυνατότητα που έχει δοθεί στο consortium να συνάπτει ιδιαίτερες συμφωνίες με εταιρείες μη μέλη, που καλούνται «προσχωρούντες», με αποτέλεσμα να επεκτείνει τον κανονισμό του consortium σ' αυτές τις εταιρείες. Οι προσχωρούντες πρέπει να παραχωρούν στα μέλη του consortium μέσω των συναντασφαλίσεων, τα κεφάλαια που πλεονάζουν των καθαρών αποθεματικών κατά 10 %.

β) Άρθρο 1: Συνυπολογισμός στη σύμβαση όλων των ασφαλίσεων του τομέα που αποτελεί αντικείμενο του consortium για τα ευρισκόμενα στην Ιταλία αγαθά. Γι' αυτές τις ασφαλίσεις, τα μέλη παίρνουν σαν βάση για τον προσδιορισμό του εμπορικού ασφαλίστρου τις τιμές καθαρού ασφαλίστρου που προτάσσονται από το consortium, σε συνδυασμό με τους αντίστοιχους όρους των ασφαλίσεων.

γ) Άρθρο 2: Η έκθεση των γενικών αρχών που τα μέλη οφείλουν να τηρούν στον τομέα των αντασφαλίσεων:

Περιορισμοί στην ανάληψη (κινδύνων), διάκριση μεταξύ κινδύνων στην Ιταλία και κινδύνων στο εξωτερικό, προαιρετικό αποθεματικό με προτεραιότητα.

δ) Άρθρο 4: Η σύσταση επιτροπής μελετών για την προσαρμογή ή την τροποποίηση των ισχυουσών διατάξεων, όπως επίσης και των κειμένων των γενικών και ειδικών όρων.

ε) Άρθρο 8: Ο καθορισμός του ανωτάτου ποσού των προμηθειών που τα μέλη μπορούν να παραχωρούν στις δικές τους εμπορικές οργανώσεις.

Συμφωνία περί ποσοστών και καθ' υπέρβαση ποσοστών

(10) Η συμφωνία περιέχει τους κανόνες που εφαρμόζονται στην αντασφάλιση. Οι σημαντικότερες διατάξεις είναι οι εξής:

α) Άρθρο 1

Όλα τα ποσά που αναλαμβάνουν από τους εκχωρητές μέλη αποτελούν αντικείμενο των αντασφαλίσεων και υπόκεινται στους κανόνες της συμφωνίας.

Οι τιμές και οι όροι των εκχωρήσεων είναι αυτοί που εφαρμόζονται στις ασφαλίσεις των μεμονωμένων κινδύνων από πρωτασφαλιστή.

Για τους κινδύνους που δεν υπόκεινται στις τιμές ή/και που εκφεύγουν των δυνατοτήτων που προβλέπονται από τη συμφωνία, οι όροι και τα ασφάλιστρα μπορούν να καθορισθούν από το consortium σε συνεργασία με την Münchener Rück, που καλείται «κύριος αντασφαλιστής».

β) Άρθρο 2

Αντικείμενο της συμφωνίας είναι όλες οι ασφαλίσεις που καταρτίζονται από τα μέλη, είτε άμεσα, είτε με συνασφάλιση, είτε με συναντασφάλιση.

γ) Άρθρο 3

Οι κίνδυνοι που βρίσκονται στην Ιταλία υπάγονται υποχρεωτικά στη συμφωνία.

Οι κίνδυνοι που βρίσκονται στο εξωτερικό και που έχουν αναληφθεί με πρωτοασφάλιση ή συνασφάλιση ή αντασφάλιση, μπορούν να υπαχθούν στη συμφωνία, στην περίπτωση που ο ασφαλισμένος έχει έδρα στην Ιταλία ή που ελέγχεται από ιταλική εταιρεία.

δ) Άρθρο 4

Απαριθμούνται οι εξαιρούμενοι κίνδυνοι. Σε μερικές περιπτώσεις, οι εν λόγω κίνδυνοι μπορούν να συμπεριληφθούν στην περιεχόμενη εγγύηση, με προηγούμενη σύμφωνη γνώμη του consortium.

ε) Άρθρο 6

Οι εκχωρητές υποχρεούνται να παρακρατούν το 10 % του ποσού για το οποίο έχει ασφαλισθεί ο κίνδυνος, χωρίς να μπορούν να το αντασφαλίσουν σε άλλους.

Οι εκχωρητές μπορούν, εντούτοις, να παρακρατούν μεγαλύτερο ποσό εντός ορισμένων ορίων.

στ) Άρθρο 8

Οι αντασφαλιστές παραχωρούν στους εκχωρητές προμήθεια ανάλογη με το ποσό των εκχωρούμενων ασφαλίστρων, η οποία υπολογίζεται, εντός ορισμένων συγκεκριμένων ορίων, βάσει της επιβαρύνσεως που περιλαμβάνεται στα εκχωρούμενα ασφάλιστρα.

ζ) Άρθρο 9

Η αντασφάλιση θα γίνει βάσει του ιδίου ασφαλίστρου του ασφαλιστηρίου συμβολαίου και των ιδίων γενικών και ειδικών όρων και ρητρών, όπως και η ασφάλιση που ανέλαβαν οι εκχωρητές.

η) Άρθρο 11

Όλες οι τροποποιήσεις και εκπτώσεις που εφαρμόζονται από τους εκχωρητές θα δεσμεύουν επίσης και τους αντασφαλιστές.

Ε. **Παρατηρήσεις τρίτων**

(11) Η Επιτροπή δεν έλαβε καμία παρατήρηση εκ μέρους τρίτων, μετά τη δημοσίευση περίληψης των εν λόγω συμφωνιών.

ΙΙ. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

Α. **Άρθρο 85 παράγραφος 1**

(12) Σύμφωνα με το άρθρο 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ, είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά και απαγορεύονται όλες οι συμφωνίες που δύνανται να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και που έχουν σαν αντικείμενο και αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς.

Το άρθρο 85 εφαρμόζεται σε συμφωνίες που αφορούν είτε προϊόντα είτε παροχές υπηρεσιών.

(13) Η σύσταση του consortium Nuovo CEGAM αποτελεί συμφωνία ανάμεσα σε επιχειρήσεις, και η λειτουργία του ίδιου consortium βασίζεται σε αποφάσεις των οργάνων του consortium που αποτελούν αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων.

(14) Η εξέταση του αντιανταγωνιστικού περιεχομένου της συμφωνίας και των αποφάσεων ενώσεων επιχειρήσεων πρέπει να γίνεται λαμβανομένων υπόψη των επιδιωκομένων στόχων και των συνεπαγομένων αποτελεσμάτων των κανόνων του consortium, τόσο στον τομέα της άμεσης ασφάλισης, όσο και στον τομέα της αντασφάλισης.

(15) Με τη σύναψη της συμφωνίας, σημαντικός αριθμός πρωτασφαλιστικών εταιρειών που, χωρίς την κατάρτιση της σύμβασης του consortium, θα ήταν σε ανταγωνιστική θέση χωρίς περιορισμούς, δημιούργησαν μηχανισμό που στηρίζεται στα στατιστικά στοιχεία σχετικά με την κατάσταση των ατυχημάτων, που ανακοινώνονται από τα μέλη στα όργανα του consortium για τη θέσπιση τιμής καθαρού ασφαλίστρου για τους διαφόρους κινδύνους, που τα μέλη υποχρεούνται να τηρούν· μ' αυτό τον τρόπο τα μέλη παραιτήθηκαν εκουσίως από την προϋπάρχουσα στη συμφωνία δυνατότητα να καθορίζουν αυτόματα τις τιμές του καθαρού ασφαλίστρου, που πρόκειται να χρησιμεύσουν σαν βάση για τον καθορισμό των τιμών του εμπορικού ασφαλίστρου που εφαρμόζουν στους δικούς τους ασφαλισμένους· επειδή πρόκειται για κινδύνους που δεν προβλέπονται στα ειδικά τιμολόγια του consortium ή για κινδύνους που έχουν υπερβεί το ανώτατο όριο που είχε καθοριστεί, οι εταιρείες μέλη δεν είναι πλέον ελεύθερες να προβαίνουν σε αυτόνομη διατίμηση (των τιμών) του καθαρού ασφαλίστρου, αλλά υποχρεούνται να συμμορφώνονται με τις αποφάσεις του αρμοδίου οργάνου του consortium.

Ακόμα και άν ληφθεί υπόψη ότι κάθε μέλος παραμένει ελεύθερο να καθορίσει το εμπορικό ασφάλιστρο, εφαρμόζοντας στις τιμές του καθαρού ασφαλίστρου ένα περιθώριο επιβαρύνσεων (γενικά έξοδα, προμήθειες, κέρδος) που βασίζεται σε εκτιμήσεις της αυτόνομης εμπορικής πολιτικής, θα πρέπει να γίνει δεκτό τελικά ότι το αντικείμενο και το αποτέλεσμα της συμφωνίας είναι ο περιορισμός του ανταγωνισμού άνάμεσα σε επιχειρήσεις που, άλλως, θα ήσαν ανταγωνιστικές μεταξύ τους.

(16) Η υποχρέωση που επιβλήθηκε στους εκχωρητές μέλη να απευθύνονται αποκλειστικά στους αντασφαλιστές μέλη της συμφωνίας περί ποσοστών και καθ' υπέρβαση ποσοστών, αποτελεί περιορισμό στην ελευθερία επιλογής των πρωτασφαλιστών.

Εξάλλου, η υποχρέωση που επιβλήθηκε στους αντασφαλιστές να συνάπτουν την αντασφάλιση με το ίδιο ασφάλιστρο του ασφαλιστηρίου και με τους ίδιους γενικούς και ειδικούς όρους και ρήτρες όπως οι εκχωρητές μέλη που υπέγραψαν την ασφάλιση, καθώς επίσης και η διάταξη σύμφωνα με την οποία όλες οι τροποποιήσεις και εκπτώσεις θα είναι υποχρεωτικές ακόμα και για τους αντασφαλιστές, αποτελούν περιοσμούς στην ελευθερία του συμβάλλεσθαι των αντασφαλιστών.

Στο ίδιο συμπέρασμα πρέπει να καταλήξει κανείς όσον αφορά την υποχρέωση που επιβλήθηκε στους αντασφαλιστές να δέχονται την αντασφάλιση για όλους τους κινδύνους που αποτελούν αντικείμενο του ασφαλιστηρίου των εκχωρητών μελών.

Τέτοιοι περιορισμοί έγιναν αποδεκτοί από τους αντασφαλιστές στα πλαίσια γενικής συμφωνίας, σαν αντιστάθμισμα της αποκλειστικότητας της αντασφάλισης που τους παραχωρήθηκε για όλες τις υποθέσεις που αναλήφθηκαν από τους εκχωρητές μέλη. Οι εκχωρητές μέλη απολαμβάνουν της εγγυήσεως ότι εάν οι αντασφαλιστές παράσχουν ευνοϊκότερους όρους σε άλλους πρωτασφαλιστές μη μέλη του consortium, αυτοί οι όροι επεκτείνονται αυτόματα στα μέλη του consortium.

Η σύσφιξη αυτών των δεσμών στοχεύει στη δημιουργία πλαισίου σχέσεων μεταξύ ασφαλιστών και αντασφαλιστών που έχει σκοπό να διασφαλίσει τις αμοιβαίες σχέσεις τους και, σε τελευταία ανάλυση, να περιορίσει την είσοδο τρίτων στην αγορά.

(17) Η συμφωνία είναι ικανή να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, στο βαθμό που οι κανόνες του consortium :

— εφαρμόζονται στους κινδύνους που συντρέχουν είτε στο εσωτερικό είτε στο εξωτερικό του ιταλικού εδάφους,

— ασκούν τα αποτελέσματά τους στον τομέα των αντασφαλίσεων επιχειρήσεις αντασφαλίσεων που βρίσκονται εκτός ιταλικού εδάφους, απαγορεύοντας την επιλογή αντασφαλιστών εκτός των συμβαλλομένων στη συμφωνία περί ποσοστών και καθ' υπέρβαση ποσοστών και επιβάλλοντας συμβατικούς περιορισμούς στην κίνηση της αγοράς.

Εκτός αυτού, παρατηρήθηκε ότι στη συμφωνία συμμετέχουν αντασφαλιστικές επιχειρήσεις με έδρα εκτός ιταλικού εδάφους, σ' ένα άλλο κράτος μέλος της ΕΟΚ.

Β. Άρθρο 85 παράγραφος 3

(18) Σύμφωνα με το άρθρο 85 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΟΚ, οι διατάξεις του άρθρου 85 παράγραφος 1 μπορούν να κηρυχθούν αναφάρμοστες σε κάθε συμφωνία μεταξύ επιχειρήσεων που συμβάλλει στη βελτίωση της παραγωγής ή της διανομής των προϊόντων ή στην προώθηση της τεχνικής ή οικονομικής προόδου, εξασφαλίζοντας συγχρόνως στους καταναλωτές δίκαιο τμήμα από το όφελος που προκύπτει, και η οποία:

α) δεν επιβάλλει στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις περιορισμούς μη αναγκαίους για την επίτευξη των στόχων αυτών·

β) δεν παρέχει στις επιχειρήσεις αυτές τη δυνατότητα καταργήσεως του ανταγωνισμού επί σημαντικού τμήματος των σχετικών προϊόντων.

(19) Στην Ιταλία, η αγορά των ασφαλίσεων ζημιών των μηχανών και κινδύνων κατά τη συναρμολόγηση χαρακτηρίζεται από χαμηλή προσφορά ασφαλίσεων. Ο εν λόγω τομέας περιορίζεται πράγματι μόνο στις ασφαλιστικές επιχειρήσεις που διαθέτουν υπηρεσίες υψηλής εξειδίκευσης.

Σε μια τέτοια κατάσταση, όπου το τεχνολογικό περιεχόμενο των ασφαλισμένων κινδύνων απαιτεί βαθειά γνώση του τομέα, είτε όσον αφορά την εκτίμηση και τη συνεπαγόμενη διατίμηση του κινδύνου, είτε όσον αφορά την πρόβλεψη των κινδύνων, η σύσταση consortium, όπως το Nuovo CEGAM, που στοχεύει στην απόκτηση εξειδικευμένων γνώσεων που απαιτούνται για την αποτελεσματική διαχείριση του κλάδου (στατιστικές πληροφορίες, μελέτη των κινδύνων, μεθοδολογία της πρόβλεψης), και στην απόκτηση των ανάλογων αντασφαλιστικών υποστηριγμάτων, μπορεί να θεωρηθεί σαν όργανο για τη βελτίωση της παραγωγής ή της διανομής της παρεχόμενης ασφαλιστικής υπηρεσίας και για τη βελτίωση της τεχνικής ή οικονομικής προόδου.

(20) Οι καταναλωτές αντλούν επίσης δίκαιο πλεονέκτημα από τη σύσταση και τη λειτουργία του consortium, δεδομένου ότι το έργο της προώθησης, που έχει αναλάβει το Nuovo CEGAM στον ασφαλιστικό τομέα, συμβάλλει στη διεύρυνση της ικανότητας της ιταλικής αγοράς, προσφέροντας στους καταναλωτές ευρύτερη δυνατότητα επιλογής και την εγγύηση τεχνολογικά προηγμένων ασφαλίσεων με όρους που ανταγωνίζονται τους όρους που εφαρμόζουν άλλες επιχειρήσεις στην αγορά.

(21) Η συμφωνία, με τη μορφή που κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή, δεν περιέχει πλέον ορισμένες διατάξεις που περιείχε η προηγούμενη και που είχαν θεωρηθεί απαράδεκτες από την Επιτροπή. Αυτό ισχύει ιδίως για τις ρήτρες τις σχετικές με:

— την αρμοδιότητα διατίμησης των εμπορικών ασφαλίστρων που αναγνωρίσθηκε στα όργανα του consortium, και την υποχρέωση των εταιρειών μελών να εφαρμόζουν αυτές τις τιμές,

— την επιβολή περιορισμών στη μέγιστη διάρκεια των ασφαλιστηρίων,

— την υποχρέωση των μελών να επιλεγούν συνασφαλιστές μεταξύ των ίδιων των μελών,

— την υποχρέωση των αντασφαλιστών να μην παρέχουν ευνοϊκότερους όρους κάλυψης και ασφαλίστρων για αντασφαλιστική υποστήριξη στην ιταλική αγορά, εκτός του πεδίου λειτουργίας του consortium.

(22) Οι περιορισμοί, που περιέχονται στη συμφωνία που κοινοποιήθηκε, μπορούν να θεωρηθούν αναγκαίοι για την επίτευξη των στόχων για τους οποίους οι συμφωνίες αυτές καταρτίσθηκαν.

(23) Προκειμένου για τον καθορισμό, από μέρους των οργάνων του consortium, μιας τιμής καθαρού ασφαλίστρου με αποκλεισμό κάθε στοιχείου εμπορικής επιβάρυνσης, ένας τέτοιος μηχανισμός μπορεί να θεωρηθεί αποδεκτός από τη στιγμή που η εφαρμογή του δεν εμποδίζει τις εταιρείες μέλη να καθορίσουν το εμπορικό ασφάλιστρο, δηλαδή το ασφάλιστρο που επιβάλλεται σε κάθε μεμονωμένο κίνδυνο, βάσει των εκτιμήσεων μιας αυτόνομης εμπορικής πολιτικής· με αυτό τον τρόπο οι ασφαλισμένοι, δηλαδή οι χρήστες, δεν στερούνται της δυνατότητας επιλογής μεταξύ των ασφαλιστών, σε επίπεδο εμπορικών ασφαλίστρων.

Εάν η αποδοχή των τιμών καθαρού ασφαλίστρου δεν υφίσταται, θα είναι δυσκολότερη για τις επιχειρήσεις μέλη η επίτευξη των στόχων που επιδιώκονται από τη συμφωνία, ιδίως η βελτίωση της παραγωγής και της διανομής, λαμβανομένων υπόψη των τεχνικών γνώσεων και πείρας στον τομέα των ατυχημάτων που απαιτεί η διαχείριση του εν λόγω ασφαλιστικού κλάδου.

(24) Όσον αφορά την υποχρέωση του άμεσου ασφαλιστή να απεθύνεται αποκλειστικά σε ορισμένο αντασφαλιστή, πρέπει να ληφθεί υπόψη η ανεπτυγμένη λειτουργία του συμβολαίου της αντασφάλισης στον τομέα της ασφάλισης· η αντασφάλιση είναι στην πραγματικότητα λειτουργικό όργανο που, στο χρονοδιάγραμμα της ασφαλιστής εταιρείας, προηγείται συνήθως της ανάληψης των μεμονωμένων κινδύνων εκ μέρους του πρωτασφαλιστού, ο οποίος είναι υποχρεωμένος να γνωρίζει, πριν αναλάβει ασφαλιστικές υποχρέωσεις, εάν και υπό ποίους όρους οι κίνδυνοι που ασφαλίζονται απ' αυτόν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο της αντασφάλισης.

Επιπλέον, συμβόλαιο υποχρεωτικής αντασφάλισης περιέχει από τη φύση του την αμοιβαία υποχρέωση για τον αντασφαλιζόμενο και τον αντασφαλιστή να ζητούν και να παρέχουν την εγγύηση της αντασφάλισης που περιγράφεται στο συμβόλαιο· στην προκειμένη περίπτωση, λαμβανομένης υπόψη της ιδιαιτερότητας της ασφαλιστικής αγοράς στον εν λόγω τομέα που περιγράφεται στις παραγράφους 4 και 5, θα ήταν μάλλον απίθανο, από οικονομικής πλευράς, να μπορέσουν να επιτύχουν οι πρωτασφαλιστές ισότιμους όρους αντασφάλισης με εκείνους που έχουν επιτευχθεί στη συμφωνία περί ποσοστών και καθ' υπέρβαση ποσοστών, εάν δεν αποδέχονταν την αποκλειστικότητα της αντασφάλισης υπέρ των αντασφαλιστών που υπέγραψαν τη συμφωνία. Φαίνεται επίσης αδύνατο για τους πρωτασφαλιστές, σε περίπτωση που διαπραγματεύονται ατομικά με τους αντασφαλιστές, να επιτυγχάνουν τους ίδιους όρους που επιτυγχάνουν διαπραγματευόμενοι στα πλαίσια του consortium. Πρέπει τέλος να λεχθεί ότι κάθε μέλος της συμφωνίας μπορεί κάθε χρόνο να αποχωρήσει από τη σύμβαση.

(25) Οι συμφωνίες δεν δίνουν τη δυνατότητα στους συμμετέχοντες να καταργήσουν τον ανταγωνισμό επι σημαντικού τμήματος των εν λόγω ασφαλιστικών υπηρεσιών.

Το τμήμα που κατέχουν στην ιταλική αγορά κυμαίνεται γύρω στο 26 % και ανταγωνίζονται μια σειρά άλλων ισχυρών ασφαλιστικών εταιρειών. Η δομή του εν λόγω ασφαλιστικού τομέα χαρακτηρίζεται από το γεγονός ότι το 25 % της αγοράς παρακρατείται από την επιχείρηση που κατέχει το μεγαλύτερο τμήμα στην αγορά, ενώ οι τρείς πρώτες μεγάλες επιχειρήσεις, εκτός του Nuovo CEGAM, κατέχουν το 46 % της αγοράς.

Το Nuovo CEGAM, δεν έχει, συνεπώς, τη δυνατότητα να καταργήσει τον ανταγωνισμό στον εν λόγω τομέα.

Γ. Άρθρα 6 και 8 του κανονισμού αριθ. 17

(26) Η κατάσταση της αγοράς στον εν λόγω ασφαλιστικό κλάδο και η σχετικά περιορισμένη επιρροή που ασκεί ή σύσταση του consortium στις συνθήκες ανταγωνισμού στην κοινή αγορά, δικαιολογούν την παραχώρηση εξαίρεσης για 10 χρόνια.

(27) Για να είναι σε θέση η Επιτροπή να ελέγχει την τήρηση των κανόνων του ανταγωνισμού, είναι σκόπιμο να υποχρεωθούν τα μέρη να ανακοινώνουν στην Επιτροπή, μία φορά το χρόνο, οποιαδήποτε τροποποίηση των κοινοποιηθέντων συμφωνιών, όπως επίσης και τη σύναψη κάθε νέας συμφωνίας μεταξύ τους, χωρίς να θίγεται η υποχρέωση των μερών, εφόσον επιθυμούν να συνεχίσουν να τυγχάνουν εξαίρεσης, να κοινοποιούν, σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 17, κάθε ενδεχόμενη τροποποίηση των συμφωνιών, είτε ως προς τα πρόσωπα είτε ως προς το περιεχόμενό τους.

Οι επιχειρήσεις υποχρεούνται επίσης να υποβάλλουν κάθε χρόνο στην Επιτροπή έκθεση που περιέχει αριθμητικά στοιχεία σχετικά με τις δραστηριότητες στο πλαίσιο του consortium,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Σύμφωνα με το άρθρο 85 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΟΚ, οι διατάξεις του άρθρου 85 παράγραφος 1 κηρύσσονται ανεφάρμοστες για την περίοδο από 22 Ιουνίου 1983 μέχρι 21 Ιουνίου 1993, ως προς τις ακόλουθες συμφωνίες:

— καταστατικό (statuto) του consortium Nuovo CEGAM που εγκρίθηκε από την έκτατη συνέλευση της 18ης Μαΐου 1983,

— σύμβαση (convenzione) «Nuovo CEGAM», που εγκρίθηκε από την ίδια συνέλευση της 18ης Μαΐου 1983,

— συμφωνία περί ποσοστών και καθ' υπέρβαση ποσοστών (trattato quota ed eccedente), με τη μορφή που κοινοποιήθηκε στις 22 Ιουνίου 1983, η οποία έχει συναφθεί μεταξύ των εκχωρητών μελών και των αντασφαλιστών που αναφέρονται στον κατάλογο των εταιρειών αντασφάλισης.

Άρθρο 2

Οι επιχειρήσεις στις οποίες απευθύνεται η παρούσα απόφαση ενημερώνουν την Επιτροπή, μία φορά το χρόνο, για κάθε τροποποίηση ή συμπλήρωση που τυχόν επιφέρουν στις κοινοποιηθείσες συμφωνίες, καθώς και

για τη σύναψη κάθε νέας συμφωνίας μεταξύ τους. Υποβάλλουν, επίσης μία φορά το χρόνο, στην Επιτροπή έκθεση με αριθμητικά στοιχεία σχετικά με τις δραστηριότητες στο πλαίσιο του consortium.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στο consortium Nuovo consorzio centrale guasti alle machine, με έδρα το Μιλάνο, στις εταιρείες μέλη του consortium, που συμμετέχουν στο καταστατικό και τη σύμβαση και περιλαμβάνονται στο παράρτημα I, και στους αντασφαλιστές μέλη της συμφωνίας περί ποσοστών και καθ' υπέρβαση ποσοστών, που περιλαμβάνονται στο παράρτημα II.

Βρυξέλλες, 30 Μαρτίου 1984.

Για την Επιτροπή

Frans ANDRIESSEN

Μέλος της Επιτροπής

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I

Εταιρείες μέλη του consortium

1. Assitalia — Le Assicurazioni d'Italia
2. Milano Assicurazioni
3. Compagnie riunite di assicurazione
4. La Fondiaria
5. Italiana incendio, vita e rischi diversi
6. La Pace — Assicurazioni e riassicurazioni
7. RAS — L'Assicuratrice italiana
8. Società cattolica di assicurazione
9. Società reale mutua di assicurazioni
10. Toro Assicurazioni
11. UAP Italiana
12. Nationale suisse — Compagnia italiana di assicurazione
13. La Previdente
14. ITAS — Istituto Trentino-Alto Adige per assicurazioni
15. Winterthur — Compagnia italo-svizzera di assicurazioni
16. CARD — Compagnia di assicurazioni rami danni
17. Compagnia latina di assicurazioni

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Αντασφαλιστές που έχουν συνάψει τη σύμβαση περί ποσοστών και καθ' υπέρβαση ποσοστών

1. Assitalia — Le Assicurazioni d'Italia
2. Milano Assicurazioni
3. Compagnie riunite di assicurazione
4. La Fondiaria
5. Italiana incendio, vita e rischi diversi
6. La Pace — Assicurazioni e riassicurazioni
7. RAS — L'Assicuratrice italiana
8. Società cattolica di assicurazione
9. Società reale mutua di assicurazioni
10. Toro Assicurazioni
11. UAP Italiana
12. Nationale suisse — Compagnia italiana di assicurazione
13. La Previdente
14. ITAS — Istituto Trentino-Alto Adige per assicurazioni
15. Winterthur — Compagnia italo-svizzera di assicurazioni
16. CARD — Compagnia di assicurazioni rami danni
17. Compagnia latina di assicurazioni
18. Unione italiana di riassicurazione
19. La Vittoria riassicurazioni
20. Reale riassicurazioni
21. La Consorziale
22. Compagnie suisse de réassurances
23. Gerling Konzern Global
24. Münchener Rückvers.-Ges.